

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA (FAL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

NGWANAITSEELE 2024

MADUO: 100

NAKO: Diura di le 2½

Pampiri e, e na le ditsebe di le 7.

DITAELO LE TSHEDIMOSETSO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le THARO:

KAROLO YA A:	Tlhamo	(50)
KAROLO YA B:	Ditlhangwa tse dileele tsa tirisano gammogo le ditlhangwa tse di dirisang mekgwa e e farologaneng ya tlhaeletsano	(30)
KAROLO YA C:	Ditlhangwa tse dikhutshwane tsa tirisano	(20)
2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo KAROLONG NNGWE le NNGWE.
3. Kwala ka puo e o tlhatlhobiwang ka yona.
4. Simolola KAROLO NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.
5. Kwala letlhomeso (sekao, mmapa wa dikakanyo/sethalo/tšhate/mafoko a a kaelang, jalo le jalo), siamisa diphoso o bo o buise tiro ya gago gape. Letlhomeso le kwalwe PELE o simolola go kwala tlhamo.
6. Tirokwalo ya ipaakanyo yotlhe e tshwanetse go tlhagelela sentle. Thala mola o o sekaganyang go supa fa tirokwalo e le ya ipaakanyetso.
7. O gakololwa go dirisa nako ya gago ka mokgwa o o latelang:

KAROLO YA A:	Metsotso e le 80	
KAROLO YA B:	Metsotso e le 40	
KAROLO YA C:	Metsotso e le 30	
8. Dinomoro tsa dikarabo di tlhagelele jaaka di ntse mo pampiring ya dipotso.
9. Naya karabo NNGWE le NNGWE setlhogo se se maleba.
10. Setlhogo ga se a tshwanela go akarediwa mo palong ya mafoko a a tlhokegang.
11. Kwala sentle ka mokwalo o o buisegang.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 250–300 ka NNGWE fela ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo. O se ka wa lebala go thala letlhomeso/lenaneopaakanyo PELE o kwala.

- 1.1 Ke lemogile kwa morago gore ke ntse ke tshepa leferefere. [50]
- 1.2 Moagisani ke motho yo o botlhokwa. [50]
- 1.3 Tlhokego ya metsi mo nageng ya Aforikaborwa ke tlhobaboroko e le ruri. Dumela kgotsa ganela. [50]
- 1.4 Metshameko mo dikolong e tlogelwe ka e sa thuse ka sepe. Dumela kgotsa ganela. [50]
- 1.5 Fa nka neelwa tšhono ya go fedisa botlhokatiro mo bašweng ... [50]
- 1.6 Maikaelelo a me mo ngwageng wa 2025 fa ke sena go falola mophato wa lesomepedi. [50]

Tlhopha setshwantsho SE LE SENGWE go tswa mo go tse di latelang mme o kwale tlhamo ka ga sona. Nomora potso ya gago go nna (1.7 kgotsa 1.8). Neela tlhamo ya gago setlhogo se se maleba.

ELA TLHOKO: Diteng tsa tlhamo ya gago di tshwanetse go nyalana le setshwantsho se o se tlhophileng.

1.7

[Se nopotswe go tswa mo go: www.google.technology]

[50]

1.8

[Se nopotswe go tswa mo go: www.google.weather]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

**KAROLO YA B: DITLHANGWA TSE DILEELE TSA TIRISANO GAMMOGO
LE DITLHANGWA TSE DI DIRISANG MEKGWA E E
FAROLOGANENG YA TLHAELETSANO****POTSO 2**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 120–150.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Le fudugetse kwa lefelong le lešwa mme ga o ise o dire ditsala tse dintšhwa. Kwalela tsala ya gago ya kwa o tswang teng o mo tlotlele ka ga botshelo jwa kwa lefelong le o leng mo go lona.

[30]**2.2 MMUISANO**

[E nopotswe go tswa mo go: www.google.schoolkids]

Barutwana ba tshwanetse go dumelelwa go rwala dihutshe kwa dikolong go itshireletsa kgatlhanong le kankere ya letlalo. Kwala mmuisano magareng ga gago le tsala ya gago ka ga setlhogo se.

[30]**2.3 ATHIKELE YA LEKWALODIKGANG**

Bana ba tlhokafetse ka ntlha ya go ja dijo tse di sa siamang tse ba di rekileng mo lebenkeleng le le gaufi le kwa gaeno. Kwala athikele ya lekwalodikgang o tsibose baagi le bana ka ga bosetlhogo jwa dijo tse.

[30]

2.4 THADISO YA FILIMI

Kwala thadiso ya filimi e o neng o e bogetse go tswa mo go *Showmax*, e mo go yona o ithutileng ka ga maano a go itshireletsa fa o kgerisiwa kwa sekolong.

[30]**PALOGOTLHE YA KAROLO YA B: 30**

KAROLO YA C: DITLHANGWA TSE DIKHUTSHWANE TSA TIRISANO**POTSO 3**

Araba potso e le NNGWE fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 80–100.

3.1 PHOUSERARA

Thala phousetara e mo go yona o laletsang barati ba motshameko wa rakabii go tla go lebelela makgaolakgang a motshameko o kwa setediamong sa Moses Mabida.

[20]**3.2 DIKAELO**

E rile o tswa ka kgoro ya kwa gaeno, wa kopana le monna a batla kereke ya Fora. O ne a go kopa tsela ya go ya kwa kerekeng eo. Mo kaele tsela ya go tloga kwa kgorong ya kwa gaeno, go fitlha kwa kerekeng ya Fora.

Ela Tlhoko: Dikaelo tsa gago di tshwanetse go tlhagisa tse latelang:

- Matshwao
- Dilo tsa tlhago
- Mebila/Dikhutlonne
- Sekgala
- Dikago

[20]**3.3 KARATA YA TALETSEO**

[E nopotswe go tswa go: www.google.book.launch]

Ntsalao o kwadile buka ya go ithuta go apaya, mme e ya go phasaladiwa ka kgwedi ya Sedimonthole. Thala karata ya taletso e mo go yona o laletsang baapei go tswa kwa dihoteleng tse di farologaneng go tla moletlong wa phasalatso ya buka.

[20]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA C:
PALOGOTLHE YA TLHATLHOBO:

20
100